

kaj tre longe ne vidis unu la alian. Poste s-ro Borson edziĝis kun alia virino kaj s-ino Lefort ankaŭ edziniĝis, kaj tiamaniere ŝajnis, ke la estintaj gefianĉoj disiĝis por ĉiam, sed la sorto, aŭ pli bone Esperanto, ĉion ŝanĝis. En 1908 jaro s-ro Borson vidvigiĝis kaj antaŭ ne longe vidviniĝis ankaŭ s-ino Lefort, — kaj ĉar nun ili ambaŭ estas liberaj kaj ambaŭ estas esperantistoj, ili renovigis siajn rilatojn kaj interkonsentis post unu monato geedziĝi. Nun, kiam mi skribas tiujn ĉi liniojn, niaj karaj gesamideanoj certe jam estas geedzoj kaj kune laboras por nia ideo.

Vespere la saman tagon ni ĉeestis la kunvenon de la grupo de Chateau Thierry kaj konatiĝis kun multaj niaj gesamideanoj, inter kiuj ni pasigis kelkajn tre agrablajn horojn en amika babilado. Same kiel en Meaux, niaj gesamideanoj subskribis nian taglibron kaj s-ro Delanoue eĉ skribis por ni tre belan francan versaĵon. La kunveno finiĝis tre malfrue nokte, kaj ni, veninte en nian hotelon, kun plezuro kuŝiĝis en la preparitajn por ni molajn kaj purajn litojn. Superflue estas diri, ke ni bonege ekdormis, kaj vekigiĝis frue matene tute refreŝigitaj kaj pretaj daŭrigi nian vojon.

V. Epernay. Chalons sur Marne.

Ĵaŭde, la 4-an de Julio, frue matene ni foriris el Chateau Thierry, direktante nin al Epernay. En tiu ĉi urbo, kiel ni sciis ankoraŭ en Parizo, estas koncentritaj la idistoj, kaj ni havis la intencan fari tie ĉi paroladon, por montri, ke Ido havas nenian signifon, sed, veninte la urbon, ni estis agrable surprizitaj, eksciminte, ke Ido tie ĉi tute formortis kaj ke el kelkaj idistoj en Epernay nuntempe restis nur s-ro Rene

Lemaire, kiu tamen ankaŭ jam disreviĝis, forlasis Idon kaj ne fariĝis esperantisto nur pro tio, ke li hontas konfesi sian eraron! . . . Do, ni havis nenion por fari en Epernay, kaj ni tre rapidis veni frutempe en St. Dizier, kie oni nin jam de longe atendis, kaj pro tio ni decidis, kontraŭ nia plano, veturi 30 kilometrojn ĝis Chalons sur Marne per vagonaro.

Tiamaniere ni venis en Chalons je la 10^{1/2} matene. Tie ĉi nin atendis la unua malagrablaĵo, kiu povus tute malkuraĝigi nin, se nur ni ne estus ĝustaj esperantistoj! . . . Laŭ la jarlibro de U. E. A. por la nuna jaro, ni sciis, ke en Chalons sur Marne estas delegito de U. E. A. s-ro Boyer, — do ni sendis al li cirkuleron pri nia vojaĝo, s-ro Bourlet ankaŭ sendis al li por transdoni al ni la pakajon kun propagandaĵoj kaj ni mem, el Meaux, sciigis lin per poŝtkarto pri la tago de nia alveno, sed . . . ĉio estis vana! Kiam ni, post longa marŝado tra la urbo, kun niaj ŝarĝegaj pakoj, tute lacaj, trovis fine lian loĝejon, li forestis, kaj lia edzino, eĉ ne invitinte nin eniri, diris al ni, ke ŝia edzo estas tiel multe okupata, ke li tute ne havas sufiĉe da tempo, por okupi sin per Esperanto, ke nun li estas forveturinta el Chalons, kaj ŝi eĉ ne scias, kiam li revenos. Ni petis la permeson lasi en ilia loĝejo almenaŭ niajn pakojn, ĉar ni estas tro lacaj kaj ni bezonas trovi ie en la urbo lokon por ripozo, — sed ŝi respondis, ke ŝi tuj ankaŭ devas foriri kaj pro tio ŝi ne povas akcepti niajn pakojn. Ni tre petis ŝin esti pli favora al ni, dirante, ke ni baldaŭ revenos, — kaj tiam ŝi, fine (kvankam tre ne volonte), konsentis, kaj montris al nian malpuran ĉambraĉon en teretaĝo, en kiu ni metis sur la plankon niajn pakojn kaj tuj foriris en la urbon, esperante trovi almenaŭ unu esperantiston.

Ni estis en la urbdomo (mairie), en kelkaj librovendejoj kaj kafejoj, en la redakcio de ĵurnalo „Petit Republicain“ k. t. p. sed neniu povis sciigi nin pri iu ajn adreso de esperantistoj.